

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM
2012-01-27
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
16172-11, 16758-11,
16761--16764-11,
16766-11, 16544-11,
17006--17011-11 E
Enhet 1:1

SÖKANDE

1. Menigo Foodservice AB, 556044-4647
Box 9081
120 05 Årsta

Ombud:

Jur.kand. Håkan Andersson och advokaten Liselott Fröstad
Andersson Gustafsson Advokatbyrå KB
Box 3124
103 62 Stockholm

2. Martin & Servera AB (tidigare Servera R&S AB), 556233-2451
112 89 Stockholm

Ombud:

Stig Hermansson

MOTPARTER

Lysekils kommun, Munkedals kommun,
Sotenäs kommun, Strömstads kommun,
Tanums kommun, Trollhättans Stad
Vänersborgs kommun

Ombud:

Advokaten Roger Hagman
Advokatfirman Roger Hagman AB
Box 3460
103 69 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
förkortad LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten bifaller Menigo Foodservice AB:s ansökan och
förordnar att direktupphandlingen Livsmedel TV-SAM 2012 ÖGL-G ska
göras om.

KONKURRENSVERKET	
2012 -01- 27	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

Dok.Id 124579

Postadress Box 53197 400 15 Göteborg	Besöksadress Sten Sturegatan 14	Telefon 031 - 732 70 00 E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se	Telefax 031 - 711 78 59	Expeditionstid måndag – fredag 09:00-15:00
---	---	--	-----------------------------------	---

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**

DOM

Sida 2

16172-11, 16758-11,
16761--16764-11,
16766-11, 16544-11,
17006--17011-11 E

Avdelning 1

Förvaltningsrätten avvisar Martin & Servera AB:s ansökan om överprövning av upphandlingarna Livsmedel TV-SAM 2012, dnr KS 2011/236-050, och Livsmedel TV-SAM 2012 ÖGL-G.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**

Sida 3

16172-11, 16758-11,
16761--16764-11,
16766-11, 16544-11,
17006--17011-11 E

Avdelning 1

BAKGRUND

Lysekils kommun med flera kommuner (kommunerna) genomför en upphandling av livsmedel till skolor, förskolor och servicehus m.m., Livsmedel TV-SAM 2012, dnr KS 2011/236-050. Förvaltningsrätten beslutade i dom den 10 oktober 2011 efter ansökan om överprövning av Servera & Martin AB (Servera) att upphandlingen skulle göras om. Domen överklagades till kammarrätten av kommunerna och Servera. Den 21 december 2011 fattade kommunerna beslut om tilldelning i upphandlingen.

Kommunerna har av Svensk Cater AB genom förhandlat förfarande utan föregående annonsering direktupphandlat livsmedel till skolor, förskolor och servicehus m.m., upphandlingen Livsmedel TV-SAM 2012 ÖGL-G. Meddelande om frivillig förhandsinsyn publicerades den 9 december 2011.

ANSÖKNINGARNA**Menigo Foodservice AB**

Menigo yrkar att upphandlingen TV-SAM 2012 ÖGL-G ska göras om och anför i huvudsak följande. Upphandlingen utgör en otillåten direktupphandling. En överprövning begärdes av kommunernas tidigare upphandling av livsmedel, Livsmedel TV-SAM 2012, dnr KS 2011/236-050. Vid tidpunkten för denna begäran var det nio månader kvar till dess att befintligt ramavtal löpte ut. Kommunerna har därmed haft mycket gott om tid att i en annonserad upphandling upphandla ett kontrakt att gälla till dess att en ny upphandling kunnat genomföras. Huvudregeln enligt LOU är alltid att en upphandling ska genomföras med föregående annons om detta inte är omöjligt. Det har inte varit omöjligt att använda ett upphandlingsförfarande med föregående annonsering och på så sätt inhämta fler anbud än från en

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**

Sida 4

16172-11, 16758-11,
16761--16764-11,
16766-11, 16544-11,
17006--17011-11 E

Avdelning 1

utvald leverantör, varvid konkurrensen på marknaden hade utnyttjats. En sådan upphandling har inte behövt vara så omfattande och detaljerad som den överprövade öppna upphandlingen. Det har därmed inte varit nödvändigt att använda ett förfarande utan annonsering.

Det har inte förelegat sådan synnerlig brådska som avses i LOU i förevarande direktupphandling. För detta krävs en oförutsedd situation, en extrem brådska som gjort att normala tidsfrister inte kunnat hållas och ett samband däremellan för att annonsering ska kunna undantas (se bl.a. EU-domstolens avgörande C-107/92).

Den brådska som kommunerna hänvisar till i annonsen har förorsakats av att upphandlingen överprövats och att förvaltningsrätten beslutade att upphandlingen skulle göras om. Redan när upphandlingen överprövades skulle kommunerna ha börjat planera för en möjlig övergångslösning, för det fall överprövningsprocessen skulle dra ut på tiden, eller för det fall upphandlingen skulle göras om. Den brådska som kommunerna upplever har således mycket enkelt kunnat förutses och förekommas av kommunerna.

Först två månader efter förvaltningsrättens dom beslutade kommunerna att genomföra en direktupphandling. Vid tidpunkten för förvaltningsrättens dom hade kommunerna nästan fem månader på sig att genomföra en upphandling med föregående annonsering, vilket inte gjordes. Det kan därmed sägas att den eventuella brådska kommunerna nu upplever har orsakats av kommunerna, eftersom de inte vidtog nödvändiga åtgärder när det stod klart att den genomförda upphandlingen kanske inte skulle kunna avslutas innan den 1 mars 2012.

I praxis finns ett stort antal exempel på direktupphandlingar gjorda som temporära lösningar då ramavtal löpt ut under en överprövningsprocess.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**

Sida 5

16172-11, 16758-11,
16761--16764-11,
16766-11, 16544-11,
17006--17011-11 E

Avdelning 1

Dessa visar att det är den upphandlande myndighetens ansvar att räkna med att en upphandling överprövas och att handläggningen i domstol kan ta lång tid. Eventuell brådska har således kunnat förutses och har rent av orsakats av kommunerna som inte vidtagit åtgärder tidigare.

Menigo riskerar att lida skada, eftersom Menigo inte kunnat delta i upphandlingen och därmed inte haft möjlighet att få leverera livsmedel till kommunerna.

Martin & Servera AB

Servera yrkar i skrivelser som inkom till förvaltningsrätten den 23 december 2011 och 11 januari 2012 följande. Direktupphandlingen Livsmedel TV-SAM 2012 ÖGL-G ska göras om. Därutöver yrkas, såsom det får förstås, att tilldelningsbeslutet den 21 december 2011 och upphandlingen Livsmedel TV-SAM 2012, dnr KS 2011/236-050, ska göras om. Servera anför i huvudsak följande. Kommunerna genomför en upphandling av livsmedel som förvaltningsrätten förordnat ska göras om på grund av att den strider mot LOU. Om tilldelningen gäller för den i förfrågningsunderlaget angivna tiden eller om den gäller en direktupphandling som aviserats på tretton månader med förlängningsmöjlighet på tolv månader saknar betydelse, eftersom den genomförs på ett upphandlingsunderlag som förvaltningsrätten redan bedömt brister i likabehandling, transparens och förutsägbarhet samt att den är konkurrensbegränsande och strider mot proportionalitetsprincipen.

Om tilldelningsbeslutet den 21 december 2011 gäller hela upphandlingen strider detta givetvis även mot förvaltningsrättens dom att upphandlingen ska göras om. Kommunernas beslut att utvärdera och sända ut ett tilldelningsbeslut samt avsikt att teckna avtal utifrån en upphandling som för-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**16172-11, 16758-11,
16761--16764-11,
16766-11, 16544-11,
17006--17011-11 E

Avdelning 1

valtningsrätten förordnat ska göras om på den grunden att utvärderingsmodellen brister i likabehandling, transparens och förutsägbarhet kan inte anses förenligt med bestämmelserna i LOU. Inte heller respekterar kommunerna förvaltningsrättens beslut att upphandlingen strider mot LOU.

Om upphandlingen TV-SAM 2012 ÖGL-G är en övergångslösning på grund av överprövning av upphandling, får den anses vara en otillåten direktupphandling.

LYSEKILS KOMMUN MED FLERA KOMMUNERS SVAR

Kommunerna anser att ansökningarna ska avslås och anför i huvudsak följande.

Menigo Foodservice AB:s ansökan

Den 12 april 2011 annonserades en upphandling avseende kommunernas samlade behov av livsmedel för bl.a. skolor, servicehus och daghem., Livsmedel TV-SAM 2012, dnr KS 2011/236-050. Kommunerna har avväntat med att meddela tilldelningsbeslut, eftersom upphandlingen blev föremål för överprövning i maj 2011. I tilldelningsbeslut den 21 december 2011 tilldelades i grossistdelen Svensk Cater AB, Gunnar Dafgård AB och Menigo avtal, i nämnd ordning. I direktupphandlingen, som annonserades den 9 december 2011, har Svensk Cater AB antagits.

Tiden för en överprövningsprocess kan ta allt från någon månad till flera år vid prövning i högsta instans. Den är därför svår att beräkna. Därtill bör Konkurrensverkets synpunkt att ett alltför utdraget upphandlingsförfarande av affärsmässiga skäl kan vara mindre lämpligt beaktas (se 40 punkten Konkurrensverkets yttrande (Dnr 346/2010), Kammarrätten i Göteborg,

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**16172-11, 16758-11,
16761--16764-11,
16766-11, 16544-11,
17006--17011-11 E

Avdelning 1

mål nr 784-10). Således bör hänsyn tas till viss höjd avseende tid för överprövning vid planeringen av en upphandling, men hänsyn ska också tas till affärslivets aspekter.

Kommunerna annonserade upphandlingen den 12 april 2011 och avtalet skulle börja gälla den 1 mars 2012. Avsikten var att tilldelningsbeslut skulle fattas omkring månadsskiftet juni/juli. Kommunerna har således tagit höjd för en överprövningstid på omkring sex månader. Resterande två månader har kommunerna i sin planering avsatt för de förberedelseåtgärder som krävs för att tilldelade leverantörer ska kunna starta uppdraget den 1 mars. Kommunerna anser att det varit tillräckligt att i planeringen avsätta omkring sex månader för överprövning. Att överprövningen kommer att dra ut över dessa sex månader är numera uppenbart. Emellertid har kommunerna inte vid en rimlig planering kunnat förutse detta. Brådskan beror inte på kommunerna. Eftersom en tillfällig leverantör måste tillträda kontraktet den 1 mars föreligger synnerlig brådska.

Ett förhandlat förfarande med föregående annonsering har inte varit möjligt att genomföra. Vid öppet förfarande är den kortaste tidsfristen 40 dagar och vid selektivt förfarande är tidsfristen minst 45 dagar. Till det ska läggas tid på att omarbeta förfrågningsunderlaget för det fall villkoren ska ändras och kontrakterade leverantörers tid för att förbereda uppstart av uppdraget. Dessutom ska myndigheten även vid planeringen av den nya tillfälliga upphandlingen ta höjd för risk för överprövning av den upphandlingen, omkring sex månader. Det innebär att myndigheten även vid en tillfällig upphandling måste annonsera densamma omkring tio månader före avtalsstart. Det har således redan på grund härav inte varit möjligt att tillämpa ett öppet eller selektivt förfarande med föregående annonsering.

Eftersom överprövning skett med hänvisning till brister i förfrågningsun-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**

Sida 8

16172-11, 16758-11,
16761--16764-11,
16766-11, 16544-11,
17006--17011-11 E

Avdelning 1

derlaget har kommunerna dessutom haft anledning att utgå från att en upphandling med samma innehåll skulle komma att överprövas även den. Att gå ut med en sådan tillfällig upphandling skulle ha varit slöseri med såväl kommunernas som leverantörers resurser. Det kan således inte finnas skäl att göra en tillfällig upphandling med ett oförändrat underlag så länge som en överprövning avseende förfrågningsunderlagets innehåll pågår.

Skulle domstolen finna att en tillfällig annonserad upphandling borde ha genomförts på förändrade villkor ska till den minsta tid som redovisats ovan läggas ett antal månader för att revidera förfrågningsunderlaget på samtliga de punkter som har angripits, vilket är ett omfattande arbete. Vidare kan ifrågasättas det försvarbara i att gå ut i en ny tillfällig upphandling när resultatet av den första överprövningen inte är känd.

Först i november 2011 när kommunerna blivit varse att överprövningsprocessen inte skulle bli klar inför den tidpunkt då utsedda leverantörer måste påbörja planeringen av uppdraget (senast månadsskiftet december/januari) förelåg skäl att påbörja planeringen av de tillfälliga åtgärder som erfordras. Någon möjlighet att tillämpa ett annonserat förfarande har inte förelegat vare sig då eller tidigare.

Kontraktet avser köp och leverans av livsmedel till bl.a. äldreboenden, skolor och daghem. De gamla och unga kan naturligtvis inte stå utan mat. Tillhandahållande av mat, särskilt till de äldre på äldreboenden, är absolut nödvändigt. Någon tvekan om att det är absolut nödvändigt att tilldela kontraktet kan därför inte föreligga.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**16172-11, 16758-11,
16761--16764-11,
16766-11, 16544-11,
17006--17011-11 E

Avdelning 1

Martin & Servera AB:s ansökan

Kommunerna gör i huvudsak följande tillägg vad avser Serveras ansökan. Den 21 december 2011 meddelade kommunerna tilldelningsbeslut i den upphandling som annonserades den 12 april 2011. Som framgår av beslutet har Svensk Cater AB lämnat det bästa anbudet i grossistdelen och det är också det bolaget som kommunerna avser att tilldela det tillfälliga uppdraget enligt meddelandet om frivillig förhandsinsyn. Kommunerna har uppfattat att Servera i stort åberopar samma omständigheter i denna överprövning som Servera åberopat i det mål som prövades av förvaltningsrätten i domen den 10 oktober 2011. Kommunerna åberopar för egen del samma omständigheter som kommunerna gjorde i förvaltningsrätten.

DOMSKÄL**Förvaltningsrättens bedömning***Menigo Foodservice AB:s ansökan*

Vid offentlig upphandling är huvudregeln att ett öppet eller selektivt förfarande används. Förhandlat förfarande med eller utan föregående annonsering får användas i vissa fall, bl.a. om, vilket kommunen gör gällande i målet, det är absolut nödvändigt att tilldela kontraktet men synnerlig brådska, orsakad av omständigheter som inte kunnat förutses av den upphandlande myndigheten, gör det omöjligt att hålla tidsfristerna vid öppet, selektivt eller förhandlat förfarande med föregående annonsering (4 kap. 1 § och 5 § första stycket tredje punkten LOU). Det åligger kommunerna att visa att denna undantagssituation föreligger.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**16172-11, 16758-11,
16761--16764-11,
16766-11, 16544-11,
17006--17011-11 E

Sida 10

Avdelning 1

Av EU-domstolens avgörande C-385/02 punkt 26 framgår att det är tillåtet att tillämpa ett förhandlat förfarande utan föregående annonsering då synnerlig brådska, orsakad av omständigheter som inte kunnat förutses av de upphandlande myndigheterna, gör det omöjligt att iaktta de fastställda tidsfristerna för de normala förfarandena. Vidare får de omständigheter som åberopas som skäl för synnerlig brådska inte i något fall vara hänförliga till de upphandlande myndigheterna. I avgörandet C-107/92 uttalade EU-domstolen att undantag från de allmänna reglerna om annonsering kan vara tillåtet då exceptionella omständigheter föreligger, men att sådana undantag inte är tillgängliga om de upphandlande myndigheterna får tillräckligt med tid att ordna ett påskyndat anbuds förfarande av det slag som anges i direktivet.

Som förklaring till varför man gjort en direktupphandling utan föregående annonsering har kommunerna i huvudsak uppgett följande. Kommunerna har hamnat i tidsnöd på grund av pågående överprövningsprocess. Det krävdes ett omfattande arbete för att omarbeta ett eventuellt felaktigt förfrågningsunderlag. Den återstående tiden efter det att kommunerna blev varse den uppkomna tidsbristen medgav inte att man genomförde upphandlingen på annat sätt än genom direktupphandling. Därutöver har kommunerna anfört att köp och leverans av livsmedel är nödvändigt för berörda grupper.

Förvaltningsrätten anser att kommunerna i och för sig har beräknat rimlig tidsåtgång för en upphandling av sådan komplexitet som den förevarande livsmedelsupphandlingen när den annonserades den 12 april 2011 och det framtida kontraktet avsåg att gälla från och med den 1 mars 2012.

Emellertid fanns det redan i samband med förvaltningsrättens avgörande i oktober 2011 sådan information att det fanns anledning för kommunerna

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**

Sida 11

16172-11, 16758-11,
16761--16764-11,
16766-11, 16544-11,
17006--17011-11 E

Avdelning 1

att ifrågasätta om upphandlingen kunde genomföras under samma förutsättningar som före domen och därmed även planera redan då för ett nytt förfarande som skulle kunna vara klart i mars 2012 samt att det fanns anledning för kommunerna att ifrågasätta om deras behov av livsmedel kunde tillgodoses genom ett fullföljande av den ursprungliga upphandlingen. En annan sak är att kommunerna först senare med säkerhet kunde konstatera detta förhållande. Även om kommunernas handlande skett i de bästa avsikter anser förvaltningsrätten ändå att kommunerna med en bättre planering och framförhållning kunnat undvika en situation där man varit tvungen att använda direktupphandling.

Förvaltningsrätten anser därmed att det inte har förelegat sådan synnerlig brådska som kunnat göra en direktupphandling berättigad. Den omständigheten att processen ytterligare dragit ut på tiden genom en process i kammarrätten och att tiden då det befintliga ramavtalet löper ut närmar sig gör inte att kommunerna haft skäl att direktupphandla på sätt som gjorts i den upphandling som nu är under prövning.

Sammanfattningsvis anser förvaltningsrätten att kommunerna har brutit mot LOU genom att använda sig av ett felaktigt upphandlingsförfarande och att förfarandet kan ha medfört skada för Menigo. Någon annan åtgärd kan inte komma i fråga än att upphandlingen görs om. Menigos ansökan ska bifallas på detta sätt.

Martin & Servera AB:s ansökan

Upphandling Livsmedel TV-SAM 2012, dnr KS 2011/236-050

Servera har som grund för sitt yrkande att upphandlingen Livsmedel TV-SAM 2012, dnr KS 2011/236-050, ska göras om i detta mål anfört att

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**

Sida 12

16172-11, 16758-11,
16761--16764-11,
16766-11, 16544-11,
17006--17011-11 E

Avdelning 1

kommunerna genom att meddela tilldelningsbeslut den 21 december 2011 handlar i strid med förvaltningsrättens tidigare förordnade i dom den 10 oktober 2011, mål nr 5614-11 m.fl. mål, och att förutsättningarna i förfrågningsunderlaget är de samma och inte förenliga med LOU. Servera hänvisar till vad som anförts i nämnda dom.

Kommunerna anför att Servera i stort åberopar samma omständigheter i denna överprövning som Servera åberopat i det mål som prövades av förvaltningsrätten i domen den 10 oktober 2011.

Kommunerna har uppgett att tilldelningsbeslutet den 21 december 2011 avser den upphandling som annonserades den 12 april 2011 och som prövats av förvaltningsrätten i domen i oktober 2011. Kammarrätten har avseende kommunernas överklagande i beslut som meddelades den 16 januari 2012 inte meddelat prövningstillstånd.

Av kommunernas yttrande och övrig utredning i målet framgår att tilldelningsbeslutet den 21 december 2011 har fattats under identiskt lika förutsättningar och förfrågningsunderlag som vid förvaltningsrättens dom den 10 oktober 2011. I domen har förvaltningsrätten på yrkande av Servera förordnat att upphandlingen Livsmedel TV-SAM 2012, dnr KS 2011/236-050, ska göras om på grunder som då åberopades av Servera, bl.a. brister i förfrågningsunderlaget. Något nytt förfrågningsunderlag eller något tilldelningsbeslut som grundas på andra förutsättningar än vad som då förelåg är det inte heller fråga om.

Genom ansökan till allmän förvaltningsdomstol kan en leverantör yrka att domstolen ska besluta om åtgärder enligt LOU, dvs. att den klandrade upphandlingen ska göras om eller får avslutas först sedan rättelse gjort. I samband med Serveras ansökan i maj 2011 förordnade förvaltningsrätten

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**16172-11, 16758-11,
16761--16764-11,
16766-11, 16544-11,
17006--17011-11 E

Avdelning 1

interimistiskt i juni att kommunerna inte fick ingå avtal innan rätten slutligen avgjort målet eller bestämt något annat. Förvaltningsrätten biföll Serveras ansökan genom att förordna att upphandlingen skulle göras om. Det tidigare beslutet ersattes således av ett slutligt ställningstagande. Förvaltningsrättens dom som innehåller ett uttryckligt förordande om att upphandlingen ska göras om utgör i själva verket ett förbud att fortsätta upphandlingen i befintligt skick. Kommunerna har då inte rätteligen längre ägt möjlighet att fullfölja förfarandet, eftersom förutsättningarna för detta de facto undanröjts genom förvaltningsrättens dom. Domen medförde således att kommunerna inte kunde fullfölja det i LOU reglerade upphandlingsförfarandet, eftersom förutsättningarna för detta undanröjts genom domen. Ett sådant förbud gäller omedelbart (jfr Högsta förvaltningsdomstolen RÅ 2005 ref. 17; jfr även EU-domstolens avgörande C448/01, EVN AG och Wienstrom GmbH mot Österrike, punkten 95).

Förvaltningsrätten menar med stöd av vad som ovan anförts även att kommunerna först vid beslut av någon överinstans av en annan innebörd än den förvaltningsrätten beslutat ägt möjlighet att fullfölja upphandlingen i det skick den då var.

Förvaltningsrätten har således på de grunder och omständigheter som Servera sedan tidigare anført redan förordnat om att upphandlingen ska göras om. Servera kan därmed inte begära att denna fråga ska prövas av förvaltningsrätten igen. Serveras ansökan om att upphandlingen ska göras om ska därför avvisas.

Upphandlingen Livsmedel TV-SAM 2012 ÖGL-G

En ansökan om överprövning av en upphandling vid förhandsinsyn ska ha kommit in till förvaltningsrätten före utgången av en avtalsspärr om tio

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG****DOM**

Sida 14

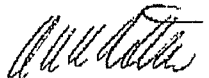
16172-11, 16758-11,
16761--16764-11,
16766-11, 16544-11,
17006--17011-11 E

Avdelning 1

dagar från det att annonsen om förhandsinsyn publicerats (16 kap. 8 §
LOU – 16 kap. 3 § i lydelse fr.o.m. den 1 november 2011 – och
16 kap. 11 § LOU).

Meddelande om frivillig förhandsinsyn i upphandlingen Livsmedel
TV-SAM 2012 ÖGL-G publicerades den 9 december 2011. Ansökan om
överprövning av skulle ha kommit in till förvaltningsrätten senast den
19 december 2011. Serveras ansökan inkom den 11 januari 2012. Ansökan
inkom således försent och ska därför avvisas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1B LOU)

Ann Rittri

Rådman

Föredragande i målen har varit föredraganden Henny Johansson.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppgive sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgorande får inte prövas sedan avtal har slutats. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1B LOU